

**Metoda de calcul al contribuțiilor
la schema de garantare a depozitelor**

CUPRINS

I. Introducere

II. Elementele necesare metodei de calcul

1. Formula de calcul
2. Limitele pentru ponderea riscului agregat (PRA)
3. Categoriile de risc
4. Indicatorii de risc

III. Anexa – Indicatorii pentru determinarea contribuțiilor în funcție de risc

I. INTRODUCERE

Potrivit art. 15 din Legea 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea, Fondul de garantare a depozitelor bancare, denumit în continuare Fondul, determină contribuțiile la schema de garantare a depozitelor în funcție de volumul depozitelor acoperite și de gradul de risc asociat fiecărei instituții de credit (IC) participante, utilizând propria metodă de calcul care are la bază **Ghidul privind metodele de calcul al contribuțiilor la schemele de garantare a depozitelor** (SGD) revizuit emis de Autoritatea Bancară Europeană (Ghidul ABE - EBA/GL/2023/02) și recomandările formulate de către Banca Națională a României prin Direcția Supraveghere și Direcția Stabilitate financiară.

II. ELEMENTELE NECESARE METODEI DE CALCUL

Pentru determinarea contribuțiilor anuale și extraordinare datorate de către instituțiile de credit participante la schema de garantare a Fondului, în funcție de gradul de risc asociat acestora, metoda de calcul conține următoarele elemente:

1. Formula de calcul;
2. Limitele pentru ponderea riscului agregat (PRA);
3. Categoriile de risc;
4. Indicatorii de risc.

1. Formula de calcul

1.1 Formula de calcul pentru determinarea contribuției fiecărei instituții de credit (IC) în funcție de profilul de risc

$$C_i = RC * PRA_i * DA_i * \mu$$

unde:

IC – instituția de credit participantă la schema statutară de garantare a depozitelor;

C_i – contribuția anuală pentru IC_i ;

RC – rata contribuției (identică pentru toate IC într-un an);

PRA_i – ponderea riscului agregat al IC_i ;

DA_i – depozitele acoperite ale IC_i ;

μ - coeficient de ajustare (identic pentru toate IC într-un an).

Rata contribuției (RC)

Rata contribuției anuale este:

$$RC = \frac{\text{nivel țintă}}{\sum_{i=1}^n DA_i}$$

RC se determină anual de Fond, ca raport între nivelul-țintă din anul respectiv și suma depozitelor acoperite ale IC membre, raportate Fondului pentru data de 31 decembrie a anului precedent celui de plată a contribuției. În cazul contribuțiilor extraordinare RC se determină ca raport între finanțarea necesară și suma depozitelor acoperite ale IC membre, raportate Fondului pentru data de 31 decembrie a anului precedent celui de plată a contribuției.

Nivelul-țintă anual se determină ca un nivel minim obținut prin raportarea sumei reprezentând resursele financiare pe care Fondul trebuie să le colecteze pentru a atinge nivelul-țintă la numărul de ani rămași din perioada de colectare a resurselor. Nivelul țintă anual se determină în funcție de evoluția preconizată a depozitelor acoperite agregate ale instituțiilor membre.

Coeficientul de ajustare (μ)

Suma contribuțiilor anuale calculate poate fi mai mare sau mai mică decât nivelul-țintă anual. Pentru corectarea acestor diferențe față de nivelul țintă, se utilizează coeficientul de ajustare μ .

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^n DA_i}{\sum_{i=1}^n PRA_i * DA_i}$$

Coeficientul de ajustare se determină după ce pentru toate IC s-a calculat PRA în funcție de profilul lor de risc.

PRA

Se calculează PRA pentru fiecare instituție participantă. PRA_i se determină pe baza scorului agregat al riscului (SAR_i).

SAR_i reprezintă media ponderată a scorurilor individuale ale riscului (SIR_i) obținute de IC_i . SIR se calculează pentru fiecare indicator de risc definit în anexa.

1.2. Formula de calcul pentru determinarea contribuției anuale la nivel agregat

Suma contribuțiilor anuale CT colectate de la IC se determină pe baza următoarelor formule:

$$CT = \sum_{i=1}^n (C_i \pm D_i)$$

unde,

CT – suma contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit;

C_i – contribuțiile individuale ale IC determinate conform formulei de calcul de la punctul 1.1 pentru anul în curs;

D_i – diferența plătită în plus sau în minus de IC_i în anul precedent; această diferență se ia în considerare doar pentru IC care au raportat situații rectificative pentru anul precedent în urma controlului anual efectuat de Fond.

2. Limitele pentru ponderea riscului agregat (PRA)

Prezenta metodă de calcul al contribuțiilor în funcție de risc se bazează pe metoda scării progresive pentru determinarea PRA.

Nu există clase de risc, pentru fiecare IC se determină valoarea PRA în funcție de nivelul scorului său agregat de risc (SAR).

PRA poate lua, teoretic, orice valoare cuprinsă între o limită minimă ($\beta = 75\%$) și o limită maximă ($\alpha = 150\%$).

Metoda de calcul al contribuțiilor bazată pe metoda scării progresive asigură o foarte bună dispersie a valorilor PRA, deoarece, practic, fiecare IC are propria valoare calculată a PRA.

PRA se calculează exclusiv pe baza valorilor indicatorilor proprii ai fiecărei IC, agregați în cadrul scorului agregat de risc.

Din aceste considerente, metoda reflectă cu acuratețe profilul de risc al fiecărei IC.

3. Categoriile de risc

Calculul PRA_i pentru fiecare IC_i are la bază un set de indicatori de risc din următoarele categorii:

1. capitalul;
2. lichiditatea și finanțarea;
3. calitatea activelor;
4. modelul de afaceri și managementul;
5. pierderile potențiale pentru schema de garantare.

4. Indicatorii de risc

În cadrul metodei de calcul al contribuțiilor, Fondul utilizează indicatorii principali de risc recomandați de ghidul Autorității Bancare Europene (ABE) și un indicator suplimentar – gradul de acoperire cu ajustări pentru pierderi așteptate a creditelor și avansurilor neperformante, determinați potrivit definiției ABE, prezentați în anexă.

În condițiile permise de ghidul ABE, la categoria „Calitatea activelor” s-a introdus indicatorul „Gradul de acoperire cu ajustări pentru pierderi așteptate a creditelor și avansurilor neperformante”, alături de indicatorul original „Rata creditelor neperformante”. Ambii indicatori din categoria menționată primesc aceeași pondere care, după agregarea lor, se încadrează în ponderea minimă a categoriei, prevăzută de ghidul ABE.

Ponderea de 25% care ar fi revenit indicatorilor suplimentari s-a repartizat între indicatorul suplimentar introdus și între indicatorii principali. Ponderile indicatorilor principali de risc și ponderile categoriilor de risc respectă limitele minime prevăzute de ghidul ABE.

Astfel, în metoda de calcul utilizată de Fond, indicatorii principali de risc dețin o pondere de 87% (peste limita minimă de 75% cerută de ghidul ABE), după cum urmează:

Indicator	Ghid ABE	Pondere minimă	Pondere flexibilă	Pondere finală
0		1	2	3
1. Capital		20%	+3%	23%
1.1 Rata efectului de levier (leverage ratio)	DA	10%	+1%	11%
1.2 Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază (CET1)	DA	10%	+2%	12%
2. Lichiditate și finanțare		15%	+5%	20%
2.1 Indicatorul de finanțare stabilă netă (NSFR)	DA	10%	+2%	12%
2.2 Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR)	DA	5%	+3%	8%
3. Calitatea activelor		12,5%	+13,5%	26%
3.1 Rata creditelor neperformante (NPL ratio)	DA	12,5%	0,5%	13%
3.2 Gradul de acoperire cu ajustări pentru pierderi așteptate	NU		+13%	13%
4. Modelul de afaceri și managementul		15%	+1%	16%
4.1 Valoarea totală a expunerii la risc (TREA) / total active	DA	5%	+1%	6%
4.2 Rata rentabilității activelor (RoA)	DA	10%		10%

5. Pierderi potențiale pentru DGS		12,5%	+2,5%	15%
5.1 Depozite acoperite / Active negrevate de sarcini	DA	12,5%	+2,5%	15%
Total		75%	+25%	100%

Reguli privind indicatorii de risc (IR):

1. Indicatorii de risc trebuie să respecte cerințele prudențiale aplicabile;
2. Indicatorii de risc se calculează individual pentru fiecare IC;
3. Pentru IR determinați pe baza contului de profit și pierdere, valorile indicatorilor sunt cele de la sfârșitul perioadei;
4. Pentru IR determinați pe baza bilanțului, nivelurile indicatorilor sunt calculate ca valori medii între începutul și sfârșitul perioadei de raportare;
5. Pentru indicatorul rata rentabilității activelor (RoA), nivelul este calculat ca medie a ultimilor doi ani.

Metoda de calcul al ponderilor de risc agregate PRA

Calculul PRA se bazează pe metoda scării progresive (sliding scale).

Pentru fiecare valoare a unui indicator de risc IR_j al unei IC_i se atribuie un SIR_j cuprins între 0 și 100.

Pentru fiecare IR se stabilește o limită superioară (a_j) și o limită inferioară (b_j).

În situația în care valorile mai ridicate ale IR indică un risc mai mare, atunci când nivelul IR depășește limita superioară, SIR_j va primi valoarea 100, iar atunci când se află sub limita inferioară SIR_j va primi valoarea 0.

Invers, când valorile mai reduse ale IR indică un risc mai mare, atunci când nivelul IR este situat sub limita inferioară, SIR_j va primi valoarea 100, iar atunci când depășește limita superioară SIR_j va primi valoarea 0.

Dacă nivelul IR se situează între a_j și b_j , SIR_j se va situa între 0 și 100.

Fiecare SIR_j are stabilită o pondere PI_j care este utilizată pentru calculul SAR_i .

În cadrul metodei scării progresive, SAR_i va avea întotdeauna valori cuprinse între 0 și 100.

Limitele a_j și b_j sunt stabilite astfel încât să se asigure o diferențiere adecvată a IC.

Calibrarea acestor limite trebuie să respecte cerințele prudențiale aplicabile IC și datele istorice, atunci când sunt disponibile. Trebuie evitată situația în care IC membre se vor situa preponderent sub limita inferioară sau peste limita superioară, cu toate că între ele există diferențe semnificative în domeniul măsurat, evidențiate prin valorile respectivului IR.

$$\sum_{j=1}^n PI_j = 100\%$$

Pentru fiecare indicator A_j se va determina un SIR_j definit astfel:

Cazul 1:

$$SIR_j = \begin{cases} 100 & \text{dacă } A_j > a_j \\ 0 & \text{dacă } A_j < b_j \\ (A_j - b_j) / (a_j - b_j) * 100 & \text{dacă } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases} \quad \text{unde } j = 1, \dots, n$$

sau

cazul 2:

$$SIR_j = \begin{cases} 0 & \text{dacă } A_j > a_j \\ 100 & \text{dacă } A_j < b_j \\ (a_j - A_j) / (a_j - b_j) * 100 & \text{dacă } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases} \quad \text{unde } j = 1, \dots, n$$

Scorul agregat de risc (SAR)

Fiecare SIR al IC_i se înmulțește cu ponderea indicatorului PI_j ; se însumează rezultatele și se obține SAR_i :

$$SAR_i = \sum_{j=1}^n (PI_j * SIR_{ij})$$

Ponderea de risc agregată (PRA)

SAR_i sunt transformate în PRA_i utilizând metoda scării progresive conform unei formule exponențiale:

$$PRA_i = \beta * \left(\frac{\alpha}{\beta} \right)^{\left(\frac{SAR_i}{100} \right)}$$

PRA_i asociată SAR_i este exponențială, având o limită superioară α (150%) și o limită inferioară β (75%).

Pentru o IC_i la care $SAR_i = 100$ (cel mai ridicat risc), $PRA_i = \alpha$ (cea mai mare pondere de risc agregată).

Similar, pentru o IC_i la care $SAR_i = 0$ (cel mai scăzut risc), $PRA_i = \beta$ (cea mai mică pondere de risc agregată).

Tabloul sinoptic al indicatorilor de risc (IR), cu ponderile alocate (PI_j) și scorurile individuale de risc (SIR) se prezintă astfel:

Indicatorul de risc (IR)	Pondere IR (PI_j)	Limita superioară (a_j)	Limita inferioară (b_j)	SIR_j	GRUPA IR
Rata efectului de levier (leverage ratio)	11%	10%	5%	0	$A_j > 10\%$
				$(10\% - A_j) / 5\% * 100$	$5\% \leq A_j \leq 10\%$
				100	$A_j < 5\%$
Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază (CET1)	12%	23%	15%	0	$A_j > 23\%$
				$(23\% - A_j) / 8\% * 100$	$15\% \leq A_j \leq 23\%$
				100	$A_j < 15\%$
Indicatorul de finanțare stabilă netă (NFSR)	12%	180%	120%	0	$A_j > 180\%$
				$(180\% - A_j) / 60\% * 100$	$120\% \leq A_j \leq 180\%$
				100	$A_j < 120\%$
Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR)	8%	400%	110%	0	$A_j > 400\%$
				$(400\% - A_j) / 290\% * 100$	$110\% \leq A_j \leq 400\%$
				100	$A_j < 110\%$
Rata creditelor și avansurilor neperformante (NPL ratio)	13%	6%	2%	0	$A_j < 2\%$
				$(A_j - 2\%) / 4\% * 100$	$2\% \leq A_j \leq 6\%$
				100	$A_j > 6\%$
Gradul de acoperire cu ajustări pentru pierderi așteptate	13%	70%	55%	0	$A_j > 70\%$
				$(70\% - A_j) / 15\% * 100$	$55\% \leq A_j \leq 70\%$
				100	$A_j < 55\%$
Valoarea totală a expunerii la risc (TREA) / total active	6%	60%	35%	0	$A_j < 35\%$
				$(A_j - 35\%) / 25\% * 100$	$35\% \leq A_j \leq 60\%$
				100	$A_j > 60\%$
Rata rentabilității activelor (RoA)	10%	1%	0%	0	$A_j > 1\%$
				$(1\% - A_j) / 1\% * 100$	$0\% \leq A_j \leq 1\%$
				100	$A_j < 0\%$
Depozite acoperite / active negrevate de sarcini	15%	80%	20%	0	$A_j < 20\%$
				$(A_j - 20\%) / 60\% * 100$	$20\% \leq A_j \leq 80\%$
				100	$A_j > 80\%$

Pentru fiecare SAR_i se atribuie o pondere de risc agregată PRA_i care este utilizată pentru calculul contribuției fiecărei IC membre (C_i).

PRA_i poate lua orice valoare cuprinsă între 75% și 150%.

Prin utilizarea metodei scării progresive pentru determinarea PRA_i , fiecare IC_i are o PRA_i unică, determinată de valoarea calculată a SAR_i , care depinde exclusiv de valorile indicatorilor înregistrați de IC_i .

Probabilitatea ca două sau mai multe IC să aibă aceeași valoare a PRA este foarte redusă.

III. ANEXA

Indicatorii pentru determinarea contribuțiilor în funcție de risc

Indicator	Formula	Sursa
1. Capital		
1.Rata efectului de levier (leverage ratio)	Fonduri proprii de nivel 1 / Totalul expunerii indicatorului efectului de levier	Se determină conform definiției tranzitorii. Numărător: Formular C 47.00 - CALCULUL INDICATORULUI EFECTULUI DE LEVIER (LRCalc), sheet C 47.00, rd. 0320, col. 0010 Numitor: Formular C 47.00 - CALCULUL INDICATORULUI EFECTULUI DE LEVIER (LRCalc), sheet C 47.00, rd. 0300, col. 0010 În conformitate cu Anexa nr. X - Raportarea privind efectul de levier- la Regulamentul de punere în aplicare nr. 451/2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014.
2. Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază (CET1)	Fonduri proprii de nivel 1 de bază / Valoarea totală a expunerii la risc	Numărător: Formular C 01.00 – FONDURI PROPRII (CA1), sheet C 01.00, rd. 0020, col. 0010 Numitor: Formular C 02.00 – CERINTE DE FONDURI PROPRII (CA2), sheet C 02.00, rd. 0010, col. 0010 În conformitate cu Anexa I - Raportarea privind fondurile proprii și cerințele de fonduri proprii - la Regulamentul de punere în aplicare nr. 451/2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere a

		instituțiilor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014.
2. Lichiditate și finanțare		
3. Indicatorul de finanțare stabilă netă (NSFR)	Finanțare stabilă disponibilă / Finanțare stabilă necesară	Numărător: Formular C 84.00, sheet C 84.00.d, rd. 0120, col. 0030 Numitor: Formular C 84.00, sheet C 84.00.c, rd 0010, col. 0020 În conformitate cu Anexa XII - Raportarea privind Indicatorul de finanțare stabilă netă la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 451/2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014.
4. Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR)	Rezerva de lichidități / leșiri nete de lichidități	Numărător: Formular C 76.00.a - ACOPERIREA NECESARULUI DE LICHIDITATE - CALCULE, sheet C 76.00.a, rd. 0010, col.0010 Numitor: Formular C 76.00.a - ACOPERIREA NECESARULUI DE LICHIDITATE - CALCULE, sheet C 76.00.a, rd. 0020, col.0010 În conformitate cu Anexa XXIV - Raportarea privind lichiditatea- la Regulamentul de punere în aplicare nr. 451/2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014.
3. Calitatea activelor		
5.Rata creditelor și avansurilor neperformante, potrivit definiției ABE (NPL ratio)	Expuneri brute neperformante din credite și avansuri/ Expuneri brute din credite și avansuri	Numărător: Formular F 18.00 - Informații privind expunerile performante si neperformante, sheet F 01.00-F 50.00, col.60, rd.(0005+0070+0191+ 0221) Numitor: Formular F 18.00 - Informații privind expunerile performante si neperformante, sheet F 01.00-F 50.00, col.10, rd.(0005+0070+0191+ 0221) Anexă la Ordinul nr. 9/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea situațiilor financiare FINREP la nivel individual, conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară,

		aplicabile instituțiilor de credit în scopuri de supraveghere prudentială, cu modificările și completările ulterioare.
6. Gradul de acoperire cu ajustări pentru pierderi așteptate a creditelor și avansurilor neperformante (potrivit definiției ABE)	Ajustări pentru pierderi așteptate constituite pentru expunerile neperformante din credite și avansuri / Expuneri neperformante din credite și avansuri	Numărător: Formular F 18.00 - Informații privind expunerile performante și neperformante, sheet F 01.00-F 50.00, col.150, rd.(0005+0070+0191+ 0221) Numitor: Formular F 18.00 - Informații privind expunerile performante și neperformante, sheet F 01.00-F 50.00, col.60, rd.(0005+0070+0191+ 0221) Anexă la Ordinul nr. 9/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea situațiilor financiare FINREP la nivel individual, conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile instituțiilor de credit în scopuri de supraveghere prudentială, cu modificările și completările ulterioare.
4. Modelul de afaceri și managementul		
7. Valoarea totală a expunerii la risc (TREA)/ total active	TREA / Total active	Numărător: Formular C 02.00 – CERINTE DE FONDURI PROPRII (CA2), sheet C 02.00, rd. 0010, col. 0010 În conformitate cu Anexa I - Raportarea privind fondurile proprii și cerințele de fonduri proprii - la Regulamentul de punere în aplicare nr. 451/2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014. Numitor: Formular F 01.01 - Active, sheet F 01.00-F 50.00, rd. 0380, col.10 Anexă la Ordinul nr. 9/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea situațiilor financiare FINREP la nivel individual, conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile instituțiilor de credit în scopuri de supraveghere prudentială, cu modificările și completările ulterioare.

8. Rata rentabilității activelor (ROA)	Profit net anualizat / Total active nete medii ale perioadei raportate	Raportarea informațiilor financiare în conformitate cu IFRS – Bilanț și Contul de profit sau pierdere Numărător: Formular F 02.00 - Contul de profit sau pierdere, sheet F 01.00-F 50.00, rd. 0670, col.10 Numitor: Formular F 01.01 - Active, sheet F 01.00-F 50.00, rd. 0380, col.10 (media aritmetică a activelor perioadei raportate) Anexă la Ordinul nr. 9/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea situațiilor financiare FINREP la nivel individual, conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile instituțiilor de credit în scopuri de supraveghere prudențială, cu modificările și completările ulterioare. Se determină media pe ultimii doi ani.
5. Pierderi potențiale pentru schema de garantare a depozitelor		
9. Depozite acoperite/ Active negrevate de sarcini	Depozite acoperite/ Active negrevate cu sarcini	Numărător: Raportarea instituțiilor de credit către FGDB privind depozitele garantate în limita plafonului de garantare – depozite-acoperite Anexa nr. 1 a Regulamentul nr. 2/2018 privind transmiterea către Fondul de garantare a depozitelor bancare a informațiilor necesare întocmirii listei compensațiilor de plătit și a celor necesare în procesul determinării contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit. Numitor: Formular F 32.01 - ACTIVELE INSTITUȚIEI RAPORTOARE, rd 0010, col.0060 În conformitate cu Anexa nr. XVI - la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 451/2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014.